

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. MAYER OSZKÁR.**

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. december 25. csütörtök

92. szám.

A SZERETET ÜNNEPE.

Karácsonykor megszűnik egy-két napra az élet harca. Gyermekek és felnőtt egyaránt örül a szeretet napjának. A kis gyermekek éneke felemeli a mi lelketeket is s átszellemülten hallgatjuk a dalt, mintha a tiszta szívű pásztorok és a mennyei angyalok karának énekét hallanók.

Örömminket fokozza az a gyengéd figyelem, melyet egymás iránt tanúsítanak az emberek. Valamint Isten leküldte hozzánk ajándékkul mennyei Fiát, hogy kiengesztelje az ember által sértett igazságot, épügy az emberek is felednek karácsonykor minden bántalmat és egymást ajándékokkal lepik meg. A kis Jézust is ajándékkal halmozták el a csordapásztorok és a napkeleti bölcsek. S ezzel nem annak a kis gyermeknek hódoltak, hanem a testté lett igének, a mindenek felett diadalmaskodó eszmének.

Azóta nemzedékek haltak ki, nemzedékek születtek. A régi törzsek helyén új hajtások sarjadoztak. Új jelzőszavak, új törekvések szerint idomult a világ. Sokan, nagyon sokan hiven őrzik szívük mélyén a karácsonyi szent ünnep magasztos eszméjét. Az éjféli harangszó talpra állítja a fél várost. Még a kérgestenyérű napszámos is hajjas babát vesz gyermekének. Megszámlálhatatlan azon házak sokasága,

hol a legkülönbözőbb ajándékokkal ékeskedő karácsonyfa tündéri fényben csillog.

De mily sokan vannak, akik a karácsonyról tudomást nem vesznek! Hányan vannak, akik az emberszeretet nemes érzelmét ahelyett, hogy ápolnák, kiölik a szívéből és nagyra növesztik keblükben a gögőt, a kapzsiságot, a hiúságot. Ezek képezik azokat a farizeusokat, akik nem akarták megérteni a krisztusi eszméket, akik továbbra is kapzsi kufárok házává akarták tenni a templomot, de jött a Mester és kiverte a szentségtelenítő sátánbérenceket az Ur házából.

Az emberek egy részét a tudomány kábitotta el. Előttük csak az imponál, ami a rideg tudások agyvelejétől származik. Pedig a tudás határai korlátoltak. S a száraz tudás egymaga nem boldogít, mert az élethez szív, lélek, szeretet, érzelem is szükséges. Ezek együttvéve teszik azt a velejárót, azt a bizonyos pluszt, amelynél fogva az ember vonzódik fajához és kell, hogy megbecsülje embertársát.

Mások csak annyiban értékelik embertársaikat, amennyiben azok utján anyagi érdekeiket kielégíthetik. Talán ez a típus található manap legnagyobb mennyiségben. Ezért oly hideg, oly lapos a mai világ. De képzelhető, hogy az embert ilyen komor, vigasztalan társadalom boldogíthatná? Nem. Épen ellenkezőleg, ez a mostani materialisztikus

világ fogja rákényszeríteni az embereket, hogy visszatérjenek a karácsonyi diadalmaskodó eszméhez. Így volt ez a múltban, így kell lennie a jövőben is.

S ha újra azok a boldog napok fognak felvirradni az emberiségre, amikor a felebaráti szeretet és a kölcsönösség láthatatlan araranyfonala csatolja össze az érző szíveket, amikor az elvadult emberi lélekből gyökerestül kipusztul a kaján irigység, az oktalan gyűlölség és a gonosz kárörvendés: akkor a karácsony ünnepe ismét szép lesz, megtölti a lelket igaz boldogsággal, mely ezzel a fohással nyer kifejezést:

„Dicsőség a magasságban az Istennek, békesség földön a jóakaratu embereknek!“

F—

A horvát politika sikere.

A most lefolyt szaborválasztások a kormány horvát politikájának nagy sikerét jelentik, ugyanis a választási harcokból győzedelmesen került a szerb horvát koalíció, melynek programja ma már lényegileg szoros az unionisták programjával; teljes vereséget szenvedett a radikális párt, mely egyetlenegy mandátumhoz sem tudott jutni.

Már csak a közeli illetve szomszédos geográfiai fekvésnél fogva a horvát viszonyok bennünket érintenek oly közelről, hogy érdemesnek mutatkozik a horvát válság egész történetével foglalkozni, melynek során könnyű meg-

HERVADÁS.

Irta: LOUIS PAUL.

November volt. Egyike azoknak a napoknak, mikor a szeszélyes természet napfényvel árasztotta el az aranyszínből hervadó leveleket, a lehetetlenül tarka lombokat, csodás szinompát varázsolva az amugy is gyönyörű szigetre, mely ma ismét tündérkerthez volt hasonló. A rut szürke ellenséges köd, a szigetnek őszi réme eltűnt s a pár ember is sétálni jött, mosolygó, örvendező arccal járt-kelt, akárcsak tavasz lett volna.

Rózsaszínű szerelmes, izzó vörös csókok, sárgát bágyadság, csillogó boldog tekintetű sötét szemek tettek mámorossá a sziget levegőjét, ahol kart-karban öltve járt mindenki, lett légyen törvénytelen vagy törvénytelen szerelme, mely egybefűzte őket. Csupa varázslatos szépség volt minden.

Edmondot kedvese helyett levél várta szokott helyükön. A szerelmesek szigetén egész olyan sereg fa nőtt, melynek rejteke a legpompásabb levélszékény volt. Különös

sebhelyek forradásai a törzsön, összefonódó fákat alig látható rései szolgáltak titkos levélközvetítőül.

Edmond izgatottan tépte fel a borítékot . . .

. . . Igen jól sejtetted: bucsulevél. Nagyon is elérkezett ennek ideje. Most, most bucsuzunk, mikor nagyon szeretjük egymást. Félek, hogy később elmulnék szerelmünk, vagy annak szépsége. Miért bevárni azt? . . .

Ma szeretlek. Ha csakugyan úgy van, ahogy mondtad, hogy általam ismerted meg a szerelmet, kevesebb tanítványt istennő sem kívánhat magának. A te érdemed, ha szeretlek. Nagyon szeretlek. Néha azt hiszem, hogy én nem is én vagyok, te nem te, hanem valami földöntúli, emberfölötti lények vagyunk a Szerelemnek — így nagy SZ betűvel írva — alakot öltött fogalmak. Csókunk nem egy csók, de a csók maga, melyet megénekel már millió költő is, de elcsókolni csak mi tudjuk, mi ketten . . .

S ha léteznék még csoda, égő szerelem virágait kellene nyitni a jegenyének is, amely alatt mi jártunk, amely alatt csókok elcsókolta csókomat. A hideg tavaszban. Az izzó nyár-

ban. És most őszi van. Csálóka napfényvel, hamis meleggel árasztta el a novemberi nap, a csodálatosan soklevelű fákat, melyek máskor ilyentájan már, csupaszon meredtek az ég felé. Kivételesen hosszú ősziünk van, de őszi ez mégis, a hervadás ideje és én nem szeretem ezt. Most, mikor még mindened vagyok, most váljunk el. Most, mikor még minden csókod az enyém és tiéd minden vágyam. Most, mikor még fáj a válás, most váljunk el és nem mondom, hogy feledj el, megjő az magától is. Nem mondom, hogy gondold rám, eszedbe jutok ugyanis — hiszen most válunk el: mikor még nagyon szeretjük egymást.

Gyerekek vagy még. Sirni fogsz. Toporzékolni fogsz tehetetlenségemben, mert érzed, hogy szeretlek és bárhogy hívnál, nem jönnek többé. Átkozni fogsz, hogy aztán sirva, imádkozva könyörögd vissza átkodat. Szent földnek fogod tartani a szigetet, ahova az én emlékemért zárandokolsz. És megbántasz valakit, aki ide akar jönni veled és te nem kíséred el. Aztán —

Azután — elfeleded csókomat és utána elfeledsz engem is. Így leszen. Tudom. A ter-

találni, hogy miben van a magyar kormány sikere a horvát kérdés rendezése körül.

A horvát alkotmányt annak idején a magyar kormány előterjesztésére a király felfüggesztette, kir. biztos állt Horvátország élén, mert csak így lehetett megakadályozni azokat az aspirációkat, melyek a társországnak tőlünk való elszakadására irányultak.

Nem régen még köztudomású volt, hogy a horvát szerb koalíció a szabóiban elfoglalt vezetőszerpét arra akarja felhasználni, hogy kimondja a társországnak az anyaországtól való elszakadását. Annak idején tudvalevőleg ezért kellett a megválasztott országgyűlést feloszlatni, mielőtt még összeült. Magát az alkotmányosságot is azért kellett oly hosszú időre felfüggeszteni.

Most azonban más a helyzet. Most a szerb horvát koalíció nem fenyegetőzik hasonló föllépéssel. Sőt, most általános az a hit, hogy ennek a politikai pártsoportnak a többsége az unio-nizmus többségét fogja jelenteni a horvát országgyűlésen.

Az első siker abban állott, hogy a kir. biztosnak sikerült a tulzók leszerelése és megteremtése azoknak az előfeltételeknek, melyek mellett az alkotmányosság a társországban — az egység veszélyeztetése nélkül helyre volt állítható.

A második feltételt a választások eredménye hozta meg; döntő tulsulyra jutván azok a pártok, melyek az unio-nizmus többségét kell hogy jelentsék, a szabó zavartalanul felelhet meg hivatásának.

A harmadik feltétel még ugyan nem következhetett be, de feltehető és remélhető, hogy nem fog elmaradni, hogy ugyanis ez a többségi párt hű marad a kiegyezéshez és annak szelleméhez, amit a magyar koalíció annak idején a horvát viszonyokon rontott, azt a munkapártnak évek szakadatlan munkájával kellett megjavítani és gróf Tisza István államférfiúi előrelátását és bölcsességét dicséri, hogy a nehéz horvát kérdést is úgy tudta megoldani, hogy megelégedést keltett úgy nálunk mint Horvátországban.

Most már csak a horvát többségtől függ, hogy a hagyományos testvériség

a magyar és horvát között mindjobban megszilárduljon, s hogy a közös haza felvirágzásának nagyművéhe, Horvátország is — miként a multban — járuljon hozzá teljes erővel és hazafias l ikesedéssel. Kivanjunk, hogy így legyen.

Horvát-Szlavonországi választási eredmények.

Tekintettel ama érdeklődésre, mellyel — már a közeli szomszédságnál fogva is — olvasóközönségünk a horvátországi választások eredménye iránt viseltetik, az alábbiakban közöljük a választások eredményét, mely a magyar kormánynak a horvát kérdésben való diadalát jelenti.

Az egyes kerületekben a választás a következő eredménnyel végződött:

(A képviselők neve melletti jel mutatja pártállásukat: k. = kormánypárti, illetve koalíciós; St. = Starcevicus párti; Fr. = Frank párti; p. = paraszt párti; e. cs. = eszéki csoport; s. r. = szerb radikális.)

Zágráb I. Surmin Gjuro dr. k.

Zágráb II. Kulmer Miroslav k.

Zágráb III. Holjac Janko k.

Eszék I. Pinterovicus Ante dr. e. cs.

Eszék II. Krausz Richard dr. k.

Varasd Babič Gjajski Sándor k.

Zimony Rakodczay Sándor dr. k.

Karlovag Ivan Peršić k.

Gospit Kriskovicus Vinko dr. k.

Gračac Misčevicus Gjuro k.

Srb Krajnovicus Pero k.

Udbina Obradovicus Pajo k.

Perusic Vučetić István Fr.

Otočac Petricic Zsviko dr. St.

Bilog Budisavljevicus Srgljan dr. k.

Korenica Pribicevicus Szvetozár k.

Seny Hrlegmianovicus Guido k.

Ogulin Nikolicus Vladimir dr. k.

Plaski Medakovicus Bogdan k.

Slunj Polics Mat Fr

Vojnić Luacevicus Vaso k.

Selce Mažurancus Bogdan k.

Bakar Rošicus Makso k.

Delnice Križ F. S k

Vrbovsko Magdicus Pero k.

Karlovac Lukinicus Ede k.

Draganić Modrusan Gusztáv k.

Žastrebarsko pótválasztás

Pisarovina Kufirin Franjo St.

Dugoselo Mileusnić M. St.

uton. Összeszorított fogakkal, dacos tekintettel. Nyugat felé vörös volt az ég, görögtűz-szin vörösbén áltak a hegyek, a fák, a házak s Edmond megvetően nézte a természetnek vidám játékát, mely mint szinpadai rendező világítási effektussokkal akarja elkápráztatni a tragedia sötét színeit.

Pillanatig tartó hamis fény az egész, hamis szín és hamis káprázat. Akárcsak a női érzések egész skalája. Helén azt hiszi, hogy holnap a kimagyarazások napja lesz és ő visszaadja neki levelét, megbocsát és ujra jó lesz minden. De ő nem enged magával játszani Helen elbucsuzott. Jó. Elfogja feledni. Ipar-kodni fog, hogy elfeledje. Nem gondol rá többé. Nem, soha.

S mialatt ezeket elgondolja, szeme dacosan mered a fák sötétjébe és szeme, mely oly gömbölyű és kék, mint egy gyereké és úgy megáll benne a könny, mint a kis gyermek szemébe szokott, aki szégyenli, hogy sirni akar.

Az ég pereméről eltűnt a pompázó piros fény, lassan leszalt a kőd, kicsi szél kerekedett és a fák somoruan hullatták leveleiket.

Sv. Ivan Zeleni Starcevicus M. St.
Samobor Pavelicus Ante St.
Vel. Gorica Perasic Ivan St.
Sisak Tuškan Grka k.
D. Stubica Novosel Marko k.
Vrginmost Rudisadljevicus Bude k.
Glina Hercegovac Nikola k.
Petrijnja Badaj Ante k.
Kostajnica Peleš Dušan k.
Krapina Cerovac Stjepan k.
Pregrada Glojnaricus Glajno k.
Klanjec Hrvoj Drag St.
Ivanec Akačić Cezar St.
Biskupec Milkovicus József Fr.
Ludbreg Radics Stjepan p.
Nov. Marof Horváth Shndor Fr.
Zlatar Rauer Aurél k.
Bjelovar Werkleim József k.
Hercegovac Wilder Vec. k.
Čazma Lovrekovicus Vinko p.
Vojni Križ Frank Ivo Fr.
Sv. Ivan Zabno Pavunicus Ivan Fr.
Križevci Novák F. Fr.
Koprivnica Zagorac István St.
Novigrad Jalzabetić Tomo p.
Kloštar Mayer M. St.
Novska Silovicus József k.
N. Gradiska Uroicus Mihály Fr.
Daruvar Ettinger Mijo k.
Pakrac Markovicus Milenko k.
Vilišelo Zatlika Iván Fr.
Požega Kürschner E. k.
Brod Prebeg Vlad. Fr.
Garesin pótválasztás.
Virovitica Jankovicus Aladár gr. k.
Slatina Zbierchowski Franjo e. cs.
D. Miholjac Polják Franjo k.
Nasice Pejacsevics Tivadar gr. k.
Valpovo Lorkovich Iván k.
Vuka Mihailovich Antal k.
Diakovo Ribar Iván k.
Dálja Rajasich József br. k.
Vukovar Palacsek Iván k.
Nustar Fodróczy Aurél k.
Šid Jankovich László k.
Morović Sumanovich S. k.
Ilok Manojfovich Gavro k.
Mitrovica Popovich Dušan k.
Martinci Simeonovicus Stevo k.
Ruma Pejacsevich Márk gr. k.
Hrtkovce Jovicus Giga k.
Irig Jankovich Anatol k.
Karlovci Sekulics L. k.
O-Pazova Petrovich Nikola k.
Simanovci Popovicus Sv. k.
Vinkovce Tropsch István k.
Cerna Kutuzovicus Miša k.
Bošnjaci pótválasztás.

A választás mérlege:

Kormánypárti (unionista 12, koalíciós 44)	56
Starcevicus-párti	11
Frank-párt	10
Parasztpárt	3
Eszéki csoport	2
Pártonkivüli	3
Pótválasztás	3

Összesen 88.

ELADÓ!

Kitűnő karban levő

elegáns uri szobaberendezés

divatos szövetklubgarnitúrából állva, jutányosan eladó. — Bővebbet az *Elite-kávéházban*.

mészert rendje is ezt követeli. Ősz és tél után jön a tavasz. Uj rügyfakadás. Uj szerelem. És ki keresné a mult ősnek elhervadt levelét a rákövetkező tavasszal . . .

Sok idő multán azután, ha ujra találkozunk, mint — ugynevezett — két nyájas idegen megyünk el egymás mellett. Te kissé zavarban, bizonyára szép, üde ifju urileánykát kísérve, akiknek ajkán elhal a szó, a mosoly, ahogy látják, miként köszöntesz engem, mint fogadom köszöntésedet én. Abban a pillanatban, mintha ezer láng gyulna ki szemükben, de csupán egy pillanatra. A másik perben ujra felhangzik a kis lányok vidám kacaja, bizonyára tréfás dolgokat mesélsz nekik. én pedig komoly kötelességtudással hallgatom kísérom, a tudós tanár szavat, aki az újabb ásatásoknál oly sirra talált, ahol a római hölgy ékszerei és festékes dobozai mellett karsunyaku üveg is volt, aféle anyagból, ugyanolyan színekben, mint a mai eozin. És az tekintettel 2000 éves voltára csakugyan érdekes lehet.

Ilyen lesz, vagy eféle, kicsi lovagom. bucsunk után való első találkozásunk. Aztán . . .

Leszáll az est. Edmond zsebébe rejtette a levelet és megindult a város felé vezető

Városfejlesztési program.

Ujvidék sz. kir. város fejlődésének feltételei önként maguktól adódnak, ha szemügyre vesszük városunk geographiai helyzetét, ipari főleg kereskedelmi fellendülését, népesedési viszonyait és pénzügyi helyzetét.

Városunk geographiai helyzete, egyfelől dunamenti fekvése, másfelől a társországokkal való közvetlen szomszédsága, egyenesen predestinálja arra, hogy a vizit minél intenzívebb kihasználása mellett kellene a szoros és közvetlen érintkezést a szomszédos Szerémséggel, mert ennél jóval fejlettebb kereskedelmével annak piacait is dominálhatja és azt a maga részére — miként ez részben meg is van — állandó vevőközönségül meg is hódíthatja, amely körülmény bizonyára jelentékeny mérvben hozzá fog járulni polgáraink jólétének emeléséhez és így a város vagyonosságának fokozásához is.

E célból mindenestre elsőrangú fontossággal bir városunkra nézve az állandó dunai hid minél előbb való létesítése, mert egyedül ez volna alkalmas a Szerémséggel való közvetlen érintkezés lehetővé tételére. Téli idején ezek a szerémségi megyék ugyszólván el vannak zárva városunktól, a hajóhid ki van kapcsolva, a vasuti hid pedig csak a személyforgalmat teszi lehetővé, sőt, amikor a hajóhid be is van kapcsolva, a teherforgalom lebonyolítása nagyon nehézkes, mert ama körülménynél fogva, hogy a hidat naponként több ízben ki kell nyitni, a forgalom sokszor zavart szenved, aminek hátrányait igen könnyű felismerni. Ha az állandó hid már meglesz, akkor éjjel-nappal, tehát szakadatlanul alkalmas közlekedési eszközünk lesz a Szerémséggel, aminek eredménye piacunk fellendülésében fog elsősorban megnyilatkozni. Piacunk drágaságának nem utolsó tényezője, hogy a szomszédos és gazdag szerémségi községek nem szállítják terményeiket piacunkra, mert vagy egyáltalán nincs hid — tél idején — vagy ha van is hid, a szállítás a hid ismételt kibontása folytán, jelentékeny idővesztéssel jár.

A második hatása ennek az intézménynek abban fog jelentkezni, hogy városunk iparsáinak, különösen a kisiparosoknak — akik elég szép számmal vannak — és kereskedőinek hozzáférhetővé teszi a szerémségi piacot; ha ugyanis a hidon való állandó közlekedés lehetséges, akkor ezek áruikat kevés költséggel vihetik át a szerémségi piacra és ott fejlettebb iparunk és kereskedelmünk révén urai lehetünk annak a piacnak.

Mem kevésbé fontos körülmény az is, hogy a szomszédos községekkel — a Szerémséget érve — gyorsabb és gyakoribb összeköttetés érhető el, ha — amihéz nem férhet kétség — a villanyospálya kiépül például Karlóczáig.

A hid létesítésének egy harmadik és az előbbieknél mivel sem jelentőségtelembebb hatása leendő dunamenti területek felszabadulása és a városnak a Duna mentén való fejlesztése. Ennek kettős előnye van és pedig az első abban áll, hogy a dunamenti mocsaras területen a víz levezetésével és a területnek feltöltésével elérhető az, hogy a mocsarak okozta egészségtelen kipárolgás megszűnjék és a város, melynek fejlődésére ez is óriási hatással van, egészségügye minden tekintetben kifogástalan, sőt elsőrangú legyen, mihez, ha ezek a feltöltések megtörténtek, már minden feltétel megvan, a közeli Duna, a szomszédos szerémi hegycsúcsok friss és egészséges levegőjét a városi közönségre zavartalanul élvezheti. — A második hatás abban fog megnyilvánulni, hogy a város egy nagy és nézetünk szerint rendkívül értékes területet fog nyerni, mely egy új város fejlődésének szinte beláthatatlan perspektíváját nyitja meg. Új utcák lesznek nyithatók le egész a Dunaig; pompás Dunasor épülhet fel, a házak és ennek folytán a lakások száma beláthatatlan időre elegendőleg szaporítható, megszűnnék az óriási lakásnévesség és ezzel együtt a lakásdrágaság, mely már oly fokot ért el, mely épésséggel nem áll arányban a mai gazdasági helyzettel sem. A helyes városi politika szempontjából természetesen ezeknek a telkeknek az árai nem lehetnek túlzottak, de másrészt építési kötelezettséggel lesznek leendő telektulajdonosok terhelendők,

ezzel elérhető, hogy sok új, egészséges, modern és olcsó lakás leszen, ami kétségkívül erősen emelni fogja a város fejlődését is.

Az állandó hid létesítésével kapcsolatban vagy azután a téli kikötő építésének lehetősége is megadódik, mert kétségtelen, hogy ez esetben annak szükségessége elől az illetékes tényezők nem zárkozhathatnak el, sőt — amire már is van kilátás — a dunai flottilla téli állomáshelye is városunk lesz, úgy hogy egy csapással fokozható a lakosság száma, sőt a fokozódó közszükséglet mellett szaporodni fog a kereset is, s bizonyára új keresetforrások nyílnak meg, melyek lehetővé fogják tenni, hogy minden munkáskéz kenyeret is találjon városunkban.

Szóval a dunai hid létesítése kétségkívül egy régi közszükségletet pótol egyfelől, másfelől városunk boldogabb jövőjének első megnyilatkozását is fogja jelenteni, s városunkat a vidéki városok elsőinek sorába fogja emelni.

A csatornázás kérdése részben meg van oldva ugyan, de kétségkívül még nem tökéletesen, mert hisz a vízvezeték nélkül az tökéletesen megsemmisül. Az bizonyos, hogy az egész város csatornázása egy fontos egészségügyi követelmény, kétségtelen az is, hogy jelentékeny áldozatokkal jár, de ezek az áldozatok bőven megtérülnek abban, hogy városunk közegészségügye jelentékenyen emelkedni fog ezáltal, mert csatornázás nélkül a köztisztaság, ami az egészségnek egyik legfontosabb kelléke, el sem érhető.

A csatornázás egyben lehetővé fogja tenni az állandó tűzoltói intézmény létesítését és ezzel a tűzbiztonság fokozását is, amely egy város modern jellegének ugyancsak elsőrangú feltétele. Eddig is az volt a baj csupán, hogy — dacára, hogy mellettünk folyik el a Duna — tűz esetén nem volt elegendő víziük, amit p. o. egy külföldi ember — látva előttünk a Dunát — sehogyan sem tudott megérteni.

A vízvezeték létesítése, betetőzése a város fejlesztési programunknak, mert jó és egészséges ivóvíz nélkül modern város el sem képzelhető, s anélkül egy város fejlődéséről még csak beszélni sem lehet. Igaz, hogy ennek a kérdésnek a megoldása a legnehezebb, mert eltekintve attól, hogy ez a mű a legköltségesebb, e tekintetben eléggé mostohán vagyunk ellátva, amennyiben forrásvizünk nincs és így mélykutakra vagyunk utalva, mert arról, hogy a Duna vizét erre a célra felhasználni lehessen — egészségügyi tekintetéből szó sem lehet. Ma azonban már itt is ott tartunk, hogy van két kutunk is, melyek közül a műszaki és vegyszeti vizsgálatok szerint egyik is elégséges a város vízszükségletének ellátására, s a melyek mindegyik minden tekintetben megfelel az összes egészségügyi követelményeknek. Ilyen körülmények között a vízművek létesítésének tárgyi előfeltételei szinte adva lennének.

Ezek után még hátra volna a legfontosabb, a pénzügyi kérdés. Mindezek a köztételek természetesen csak úgy létesíthetők, ha a pénzügyi fedezet azokra meg van. Már volt alkalmunk kimutatni, hogy a fedezet kérdésének megoldása ma szintén nem ütközik leközíthetetlen nehézségekbe, sőt a vízvezeték és csatornázásnál adódik, nehezebb azonban az építkezéshez szükséges pénz megszerzése. Igaz, hogy a pénzügyi viszonyok tekintetében a pénzpiac némi könnyebbülést mutat, a pénz olcsóbb valamivel, de a drágasága mellett nagyobb baj az, hogy nem vagy nehezen kapható, már pedig ilyen messze jövőre kiható pénzügyi műveket fokozottabb körültekintést és gazdaságot igényel.

A kormány kilátásba helyezte a városok hitelszükségleteiről való gondosságát, mihielyt a viszonyok megenyhülnek, s kétségtelen, hogy a kormánynak van igaza abban, hogy a városok hiteligenyei egységesen és együttesen elégtendők ki, s hogy nem mutatkozik célszerűnek, ha a város különállóan jár el ezen a téren. Remélhető, hogy ez a kérdés is már a megoldás stádiumába jutott, aminek jele az, hogy a kormány a városok kongresszusának jelentése kapcsán már az első legszükségesebb hiteligenyek mielőbbi kielégítését helyezte kilátásba.

— —

Szenzációs operáció.

A külföldi lapok elragadtatással írják Horák József dr. szenzációs operációjáról. A régi sebészeti iskola alapítója, hogy a beteg életének megmentése céljából le kell vágni a kóros testrészt. Horák dr. ezzel szemben ténnyé valósította a legújabb sebészeti elméleteket és nemcsak a beteg életét mentette meg, de meggyógyította a veszélyeztetett testrészt is. Az eset a következő:

Folyó év szeptember havában, Kukulka tanár prágai sebészeti klinikájára — ahol Horák dr. asszisztens — egy viruló külsejű, 16 éves, Hubacsek Mária nevű varróleányt hoztak. Felsőkarján veszedelmes kelevény (narkónia) támadt, mely a leány életét is fenyegette. A régi sebészeti alaptétel szerint, a jobbkar gyors amputálása lett volna szükséges, nehogy a narkónia tovább hatoljon és pusztítson a szervezet egészséges részeiben — főleg a tüdőben. Életét így megmenthetik, de a leány örökre nyomorék marad. Ez esetben is a szokásos operációra gondoltak először.

Horák, klinikai asszisztens azonban arra gondolt, hogy kísérletet tesz az új teóriával, melyet Küttner tanár hirdetett a berlini orvoskongresszuson. Ennek a teóriának az az elve, hogy olyan betegeknek, kiknek kongruens (egybevágó) csonttrészeit amputálni kellene, vigyék át olyan holtak megfelelő csonttrészt, akik csak nemrég haltak meg és szervezetük egyébként egészséges és infekciós anyagoktól mentes volt.

A felette komplikált operációs beavatkozás teljesen újdonság a sebészetben és alkalmazásával még az a nehézség is jár, hogy nem mindig alkalmas anyagot találni. Hubacsek Mária is egyelőre ápolás alatt maradt. Öt hétre rá, egy erősszervezetű, 17 éves leányt hoztak a jelzett klinikára, átlótt halántékkal, haldokolva. A szerencsétlen leány másnap meghalt. Horák dr. most több orvos segítségével hozzálátott az előkészületekhez. A halott leány felső jobbkarját, a csontbőrrel együtt kivették a forgóból. Egyidejűleg a varróleány jobbkarját is gondosan levették a vállról s a narkónia által megtámadott részeket eltávolították. A halott leány csontjának konruens részét ráillesztették a könyökcsont fölé maradt csontra, a csontokat belülről a csontlyukacsokba feszített elefántcsontrudal összefogták és kívülről a csontokat aranyszögekkel montirozták egymásra. Az idegen karcsont fejét hasonló módon illesztették a vállba. A sebek bevarrása után a beteg karját erősen bekötötték.

Az operáció után semmi jele sem mutatkozott a láznak. Három hét múlva levették a kötést. A kar még merev volt, de állandó gyakorlás, villamozás és masszáz után egyre könnyebben mozgatható lett, míg végre a leány éppen úgy használhatta felső karját, mint egészséges korában. A varróleány ma úgy dolgozik, mint valaha. A szerencsés sikertült operációról most részletes előadásokat fognak tartani a cseh orvosok egyesületében. Az új

operáció iránt úgy a szakkörökben, mint a laikusok közt, rendkívül nagy az érdeklődés. F—

HIREK.

Lapunk mai száma kettős terjedelemben jelenik meg, mert legközelebbi számunk nyomdatechnikai okokból csak jövő csütörtökön jelenhetik meg.

A miniszterelnök levele dr. Szlezák Lajos képviselőnkhez. Gróf Tisza István miniszterelnököt Ujvidék város díszpolgárává történt megválasztása alkalmával képviselőnk is hosszabb sürgőnyvel üdvözlőlvén, a miniszterelnök, aki akkor — delegáció lévén — Bécsben tartózkodott, Bécsből a következő levélben köszönte meg az üdvözlést és a város részéről őt ért megtiszteltetést is:

„Magyar kir. miniszterelnök.

Wien, 1913. december 18.

Kedves Barátom!

Fogadd és tolmácsolj kérlek a város közönsége előtt az en em ért megtiszteltetésért hálás köszönetemet.

Szívből üdvözlöl

igaz híved

Gróf Tisza István s. k.“

Ezer hónapos a király. E hó 18-án töltötte be 67. életébe a király ezredik hónapját. Augusztusban volt 83 éves, tehát 996 hónapos és az azóta elmúlt 4 hónappal ma már ezer hónapot élt *I. Ferencz József*.

„Frohsinn“ dalestély. A „Frohsin“ dalestélyt hozott a király ezredik hónapját. Augusztusban volt 83 éves, tehát 996 hónapos és az azóta elmúlt 4 hónappal ma már ezer hónapot élt *I. Ferencz József*.

„Frohsinn“ dalestély. A „Frohsin“ dalestélyt hozott a király ezredik hónapját. Augusztusban volt 83 éves, tehát 996 hónapos és az azóta elmúlt 4 hónappal ma már ezer hónapot élt *I. Ferencz József*.

Hymen. Blahm László aranyifjúságunk egyik tagja eljegyezte *Hirschl Jgnác* csurogi kereskedő kedves és szeretetreméltó leányát *Adelkát*. — Gratulálunk!

Sylveszter estély. Az „Ujvidéki Dalárda“ 1913. évi december hó 31-én a Kovacs (Mayer) nagy Vigadóban humoros műsorral, tombolával és táncal egybekötött nagy Sylveszter estélyt rendez, melynek műsora: Hoppe: 1. „Három eredeti magyar dal“ Férfikar, éneklő az Ujvidéki Dalárda. 2. „Dialóg“ Előadják: Hornicsek Sárka és Mancika urleányok. 3. „Humoros jelenet“ Előadják: Járányi és Gyenizse urak. 4. Pibe József: „Eduard és Kunigunda“ tragikomikus nagy opera, több felvonásban, valamint nagy zenekar kísérettel. Személyek: Eduard lovag, Schnuzi néma öngyőr, Kunigunda ennek szép leánya, Hadubrand bős bocskoros nemes idő jelenkor a vigadó színpadán. 5. „Kouplek“ Előadja: Járányi Alfréd ur. 6. a) Dr. Horvát Ákos. „Dal“ b) Kregeci. „Vadászok dala“ Éneklő az Ujvidéki Dalárda. 7. Tombola. 8. Tánca.

Tilos a ki- és bevándorlás. Az amerikai kereseti viszonyok annyira rosszak, hogy Kolumbia állam rendeletet adott ki, mely szerint az angol Kolumbia államba, munkásoknak és iparosoknak 1914. március 31-ig tilos a bevándorlás. A tilalom nem egyes fajokra vonatkozik, hanem általános. A tilalom főoka az, hogy máris több a munkás, mint a hányan kenyeret találhatnak.

Kisiparosok szervezkedése. Az önálló kisiparosok külön szervezetbe akarnak tömörülni, hogy a községi képviselőtestületben, a törvényhatósági közgyűléseken s majdan a képviselőházban is érvényesítsék érdekeiket. Az Országos Iparegyesület — ahová ügyüket beterveztették — nem fogadta el tervüket. Most egy külön akciót indítottak arra nézve, hogy megalakítsák a Kisiparosok Országos Egyesületét.

Oh, azok az intelligens utasok! A vasúti igazgatóságok, a rendőrhatalóságokhoz intézett átiratokban keservesen panaszkodják, hogy az utóbbi években történt vasúti balesetek okai, majdnem mindig maguk az utasok voltak. Kiváltképpen az intelligens, vagy az annak látszó utasok, kik semmibe se veszik a vasúti rendszabályokat. Az átirat felhívja a rendőrhatalóságok figyelmét a ki- és beszállások szerencsétlenségeire és kéri őket, hogy a vasúti alkalmazottakat ellenőrző munkájukban támogassák.

„A csizmadia mint kísértet“ és a „Náni“ című népszínműveket mutatja be karácsony első napján délután 4 órakor és karácsony másodnapján este 8 órakor a Dungserszky-féle színházban az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör“. Jegyek mindkét előadásra a színházi pénztárnál d. e. 9—12-ig és délután 2-től válthatók. A jegyek jórésze már elővételben elkel. A „Náni“ előadása után az Erzsébet-szálloda dísztermében tánc lesz, melyre a koronás és azonfelül színházi jegyek érvényesek, külön beléptidij nincs. Az előadás kitérő cigányzenekar működik közre. Mindkét előadás a teljes siker reményével kecsegtet, miután Ujvidék legjobb műkedvelői működnek közre az igen hatásos népszínművekben.

Nagy katona-hangverseny. Az ilyen című hirdetésre különösen felhívjuk a figyelmet, mert a 68 ik gyalogezred zenekara egyike a legkitűnőbb katonai zenekaroknak, melyet most (26., 27. és 28. n. d. u. 5—7-ig) uszona idején és 7 óra után) belépődj nélkül a Kovács-féle szálloda összes helyiségeiben, mindenkinek alkalma van meghallgatni. A zenekar összetanultsága elsőrangú, programja pedig a legjobb zenedarabokból áll.

Fényes vadászeredmény. Az „Ujvidéki Vadásztársaság“ f. hó 21-én kisebbszabású körvanászatot rendezett, melyen körülbelül 300 nyul és 20 fogoly került terítékre. Bizonyítéka ezen eredmény annak, hogy a fenti vadásztársaság megérdemli a napokban megtartott városi közgyűlés bizalmát, mely abban nyilvánult, hogy a vadászberleti szerződés az árverés mellőzésével hosszabbított meg. A nagy teríték elsősorban *Balla Tibor* vadásztársulati intéző s elismert vadóv érdeme.

Millió ember szereti a világhírű RÉTHY cukorkát, mert rendkívül kellemes ízű, a gyomrot, étvágyat és a fogakat nem rontja. Meghűlés, hurut, köhögés, rekedtség ellen biztosan és gyorsan használ. 1 doboz 60 fillér, kapható mindenütt, de csak RÉTHY félt fogadjunk el! Postán 5 dobozt 3 koronáért franko küld: RÉTHY BÉLA gyógyszerész, Békéscsaba.

Uj kereseti forrás a népnek. Szalma, gyékén és kosárfonó tanfolyamot létesített a földmivésügyi minisztérium Zentán a közép-sőkerben levő Markovics féle iskolahelyiségben díjtalan oktatás mellett. Ezen foglalkozások elsajátítása munkahiányos téli időben szép kereseti forrást biztosít a munkásnépnek. Jelentkezhetni azonnal fenti helyiségben Körnöczy Mihály tanfolyam vezetőnél.

Tűzoltóőparancsnok választása. Felső-kaból tűzoltóegylete múlt vasárnap tartott gyűlésén főparancsnokká nagy lelkesedéssel egyhangulag Szagmeiszter Pál jegyzői gyakornokot választotta meg. A gyűlésen részt vett Tóth Ernő vármegyei tűzoltószövetség titkár is. Választás után a tűzoltók díszmenetben elvonultak az ujjonnan megválasztott főparancsnok előtt, este pedig tiszteletére fáklyazenét rendeztek.

Fizetése képtelenség. Vracserics Stevó uvidéki szabó, aki 1911-ben már egy ízben fizetése képtelen volt, de hitelezőivel akkor kiegyezett, ismét beszüntette fizetéseit. Árukért most 16700 K val tartozik, adó- és házbérhátraléka 500 K, amivel szemben az áruaktára alig 7500 K-t ér. 40%-ot kínál.

Tangó a korzón. Hogy mennyire urrá lett a sziveken a bolondos tangó, beszédesen bizonyítja a következő eset: Kőrösi Zsuzsika egy fiatal szalontai kisaszony az Aradi-úton ment hazafelé s néhány udvarlója kísérte. Az egyik fiatalembernek tangós kedve támadt és odaszólt a leánynak: Zsuzsika, tangózzunk egy kicsit. Az urleány örömmel fogadta el az ajánlatot és egy-kettőre táncra perdült az udvarlójával. Zene is volt, az egyik ifju elfütyülte a legújabb tangózeneszmót. Egy kis baj történt azonban, a sikos aszfalton elsiklott a leány s a lába bokában kettétört. A jajveszékelt kisaszonyt kocsin vitték haza a szülei lakására, ahol most tangó-ellenes szerekkel gyógykezelik.

Eggor mellpsztilál gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségél és elnyálkálkodásnál, felülmuhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízlel. Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Szegény gyermekek felruházása. Vasárnap d. u. 3 órakor lélekemelő ünnepély folyt le a beltéri katolikus iskolában. A r. k. nőegyesület, mint minden évben, úgy az idén is gyakorolta a felebaráti szeretet erényét azzal, hogy mintegy 50 szegénysorsu iskolásgyermekek meleg téli ruhával látta el. Az ajándékruhakiosztás programmszerű ünnepély alakjában folyt le, melyből különösen *dr. Ámon Pál* apátplébános beszédét kell kiemelniünk, ki meghatóan festette a béke és szeretet eszméit. Az ünnepély sikere érdekében a nőegyesület lankadatlan buzgalom elnöke: *özy. Piukovich Ferencné* fáradozott legtovább.

Szenzációs cigányhangversenyek lesznek karácsony két napján az ELITE-kávéházban, hol a cigányverseny egyik kimagasló eseményét fogja képezni az a körülmény, hogy *Nikolits Gábor* külföldöt bejárt jeles zenekara fog üdvözlőlvén 4—7-ig uszonahangversenyt játszani, valamint e két napon, folyó hó 25-én és 26-án este 8 órától kezdve hangversenyez.

A lövöldözöket ellenőrzik. A karácsonyi és újévi ünnepkörben nagyon divat a mi népünkél a céltalan lövöldözés, ami nem egyszer súlyos szerencsétlenségek, balesetek okozói szoktak lenni. A szolgabíróság szigorú utasítást adott ki a lövöldözök kipuhatólására, miért is a rendőrség az ünnepek alatt kettőzött éberséggel fog örködni és a lövöldözöket sorra fel fogja jelenteni.

A kétnéjű pék. A martonosi csendőrség bigámia miatt letartóztatta Kiss József péket. Kiss a katolikus hitről a zsidó vallásra tért át, hogy mostani feleségét nőül vehesse. Nem sokáig élt azonban feleségével. Kiss három ízben megszökött hazuról és ez év tavaszán hosszabb ideig csavargott Baranya-megyében, hol hamisított okmányok alapján újból meg-nősült. Uj feleségével sem maradt soká együtt, mert visszazökött első feleségéhez. A csendőrségnek tudomására jutott a kettős házascág és Kist letartóztatta.

Tiszteletdíj. A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület községi gazdaköreinek titkárai közül a következőknek elismerő levél kíséretében 50 korona tiszteletdíjat adományozott: Lukács János állami vízmester Hód-ság, Balassa Károly tanító Csantavér, Schieber István tanító Csonoplya, Schwartz János kántortanító Körtés, Kohler Antal tanító Apatin, Mihályi József tanító Bácsföldvár, Gretschi Károly tanító Bácsodas, Csibor János tanító Pacsér, Gyurkovics Pál kántortanító Szond, Magosy Sándor tanító Piros.

A szerb színház január 1-én kezdi meg Szenttamason 20 bérletre szóló játékát. A társulatot a közönség örömmel várja, mert szerb színtársulat már 6 éve nem volt Szenttamason.

Ne mulassza el a karácsonyi ünnepek alkalmával senki megtekinteni az APOLLO és TIVOLI mozgó óriási szenzációt tartalmazó műsorát, mert az agilis és fáradhatlan igazgató oly rendkívül érdekes műsort kötött le a napokra, amelyekben nem mindennap gyönyörködhet a közönség. Így csütörtökön és pénteken. Karácsony első és másodnapján színe hozza az APOLLO „A kalandornő hádjában” című érdekesítő 3 felvonásos párisi történetet, továbbá „Az alvajor” c. 2 felvonásos humoreszket. — A TIVOLI mozgó mindkét nap külön-külön remek műsort mutat be; a csütörtöki műsorból a „Hamupipóke” c. gyönyörű 3 felvonásos dráma és „Az alibi” c. dráma, a pénteki műsorból pedig a „Bátor szívek” c. 2 felv. dráma és a „Nyári iréfa” c. 2 felv. humoreszktünik ki. — Az APOLLO szombat és vasárnapi előadását egyetlen gyönyörű műfilm tölti be, egy világszerte óriási feltűnést keltett „Nordisk” dráma, melynek szerepeit a legkiválóbb dán művészek játsszák. „Az elűzött fiú” c. sorstragédia 8 felvonásban. Az igazgatóság áldozatkészségének fényes tanujele, hogy ezt a filmszenzációt, minden más város megelőzve, nálunk mutatja be először, *rendes helyárak* mellett. A gyönyörű film lejátszása teljes két órát vesz igénybe, miért is az igazgatóság a közönség pontos megjelenését kéri. Az előadások szombaton d. u. 2, 4, 6 és este 8 $\frac{1}{2}$ órakor kezdődnek.

Már hamisítják az új huszkoronásokat.

Alig kerültek forgalomba az új huszkoronás bankók, már is megpróbálják azok hamisítását. Az új huszkoronások első hamisítását, Mélykuten fedezték fel, ahol a napokban két darab hamisítványt foglaltak le könnyen felismerhetők a hamisítványok, durvább papírosukról s aztán arról is, hogy színük világosabb kék, mint a valódi pénz.

Mi van a kenyérben? Máyer Boldizsár kovács a napokban kenyeret vett az egyik üzletben s mikor azt felvágta, egy fekete bogarat talált benne. Panaszra ment a csuf lettel, mire a rendőrség orvosi vizsgálat után megtette a följelentést Doroszlovabyski Miléva sütődjé ellen, ahonnan a kenyér került. Ez az eset is azt igazolja, hogy a hatóságok, az amugy is nagy haszonra üzérkedő sütőket alaposan és sürűbben kellene ellenőriztetnie, mert a drága pénzárákért ki tudja mivel etetik a népeket.

Csak azoknak a cigarettázóknak

a kik egészségükre való tekintettel sajnálnak naponta 1-2 fillert többet kiadni:

Subspecialite
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz (100) hűvelő 70 "

Orvosi tanácsra a hűvelők és lipocskák bronza- és színyomása valamint aszradékai: úgynevezett Ambriélnélkül vannak, de minden lapocskában és hűvelőben benne van a színyomással a végyégy és a gyáros aláírása: Modiano

Főraktár: ERNST JÁNOS és FIAI dohány nagy és különlegességi árudájában. 14—15

Az új sajtótörvény és az ujvidéki lapok.

Az új sajtótörvény szerint tudvalevőleg a kaucció a politikai lapoknál felemelkedik majd a 3 szorosára. Így az ujvidéki szerb lapok, a két-szer naponta megjelenő „Zasztava”, amelynek szerkesztője Tomics Jásó és a „Branik” amelyt Polit Mihály dr. szerkeszt, elhatározták, hogy mindegyik az Ujvidéken lévő nyomdájukat áthelyezik az Ujvidéktől csak a dunai hid által elválasztott Péterváradra, miután ez már Horvátország és ott ép most készülnek a lapkauciót eltörölni. Ezt annál könnyebben tehetik, mivel direkt a lapok részére berendezett nyomdájuk van. A harmadik szerb napilap a néppárti „Szrpsztvo” ellenben Ujvidéken marad, de ezental csak négyszer fog megjelenni és így megmaradhat az eddigi kaucció. A magyarhoni szerb szocialisták lapja a „Szloboda”, a horvátországi Siden létezett pártnyomdáját Péterváradra helyezte át és az eddig Ujvidéken megjelent Szloboda is Péterváradon fog nyomódni.

Iskolai betegsegélyző pénztár. A Kolozsvári Általános Tanítóegyesület elhatározta, hogy a francia iskolai betegsegélyző-pénztárak mintájára szervezni fog magyar iskolai betegsegély-pénztárakat. Az iskolai betegsegélyző-pénztáraknak az a céljuk, hogy a beteg gyermekeket a betegség idejére kellő segélyben részesítsék, továbbá, hogy a gyermekeket takarékosra neveljék s végül, hogy a betegsegélyző minden tagja öreg napjaira életjáradékot kapjon. Az egyesület tagjai lehetnek a gyermekek 6—12 éves korukig, azután pedig az egyesület ifjusági, illetőleg felnőtt osztyálynak a tagjai lesznek, addig, amíg a nyugdíjra rá nem szorulnak. A tagdíj felhivonkint tíz fillér. A 15—18 éves tagok havonkint ötven fillért fizetnek. Ezzel szemben a tagok betegség esetén az első hónapban naponkint huszontöt fillért kapnak. Ha a betegség három hónapnál tovább tart, akkor az igazgatótanács határoz a további segélyre vonatkozólag. A Kolozsmegyei Általános Tanítóegyesület nevelésügyi bizottsága elhatározta, hogy szülői értekezleteken fogja a megalkotandó betegsegélyző-pénztárak mibenlétét bővebben megismertetni.

Hadi célokra alkalmas gépteherkocsik segélyzése.

A katonaság állandó modernizálódása a hadsereg vezetését arra az elhatározásra bírta, hogy a magánosokat gépteherkocsik segélyezésében támogatni fogja azzal a kötelezettséggel, hogy a tulajdonosok kocsijaikat mozgósítás esetén a hadvezetés rendelkezésére bocsajtsák. A segélyezés formája az, hogy amennyiben valaki hajlandónak nyilatkozik egy gépkocsiból és pótkocsiból álló géptehervonatnak beszerzésére és kötelezi magát, hogy szerelvényét mozgósítás esetén bármikor, béke idején pedig 6 évenként egyszer 14 napra a hadvezetés rendelkezésére bocsátja, a hadvezetés őt a beszerzésénél a vételár $\frac{2}{5}$ -vel támogatja. A katonai használat tartamára a tulajdonosok napi 40 korona kárpótlást és az esetleg jelentkező kocsivezetők is megfelelő díjazást kapnak. A támogatásnak ez a formája, amely a gépteherkocsik tulajdonosaira jelentékeny előnyöket biztosít, tulajdonképpen Németországból vétetett át ahol ilyen intézkedések folytan a teherautomobilok alkalmazására nagyon elterjedt. Magyar vevők, akik ilyen feltételek mellett hajlandók gépteherkocsikat beszerezni a szerződést a Budapestben székelő IV. hadtest élelmezési raktárának parancsnokságával köthetik meg. A részletes feltételek, szerződési minták, a segélyezhető kocsik méretei és a vezetők alkalmazására vonatkozó utasítások megtekinthetők a Szegedi kereskedelmi és iparkamaránál is.

Ismeretlen elmebeteg. Öbécsein a napokban Bogár Mihály jelentést tett a rendőrségen, hogy a Tisza partján, a hajóállomás környékén egy gyanus külsejű és viseikedésű ember tartózkodik. A kivezényelt rendőrök hamarosan rá is találtak a jelzett alakra, akit bekísérték a rendőrszobába. Miután a bekísért ember a hozzá intézett kérdésekre nem felelt,

de még különösen is viselkedett, elhívták hozzá az egyik községi orvost, aki csakhamar megállapította, hogy a bekísért alak nemcsak süket és néma, de elmebeteg is. Most a rendőrség az iránt nyomoz, hogy honnan és hogyan került az elmebajos férfi oda? Erős a gyanu, hogy valamelyik szomszéd községből szökött meg. Illetőségének kinyomozásáig a szegényházban helyezték el.

Szabályrendelet az üzleti zárórakról.

1. §.

Az üzletek fekvésük szerint két csoportba soroztatnak.

Az I. csoportba tartoznak: az egész Duna-utcában, a Szücs-utcában a Hán-utcaig, az egész Kossuth Lajos-utcában, a II. Rákóczi Ferenc-úton az Alkotmány-utcaig illetve a Flatt-utcaig, az egész Ferencz József-terven és a Kenyér-utcában a Deák-térig elhelyezett üzletek.

A II. csoportba tartoznak: az összes többi üzletek.

2. §.

ÜZLETNYITÁS.

Az I csoporthoz tartozó üzletek az április 1-től szeptember hó 30-ig terjedő időben reggeli 6 óránál, az október 1-től március 31-ig terjedő időben pedig 7 óránál előbb nyitni nem szabad.

A II. csoportba tartozó üzletek mindenkor 1 órával előbb nyithatók.

3. §.

ESTI ZÁRÓRA.

Az I. csoporthoz tartozó üzleteket esti 7 órakor be kell zárni.

Kivételet egyedül az élelmiszer s fűszerkereskedések képeznek, melyek november, december és január hónapokban esti $\frac{1}{2}$ 8 óráig nyitva tarthatók.

A II csoporthoz tartozó üzletek egy órával később zárhatók.

4. §.

ÜNNEPNAPI ÜZLETZÁRÁS.

Az összes üzletek már reggeltől fogva zárva tartandók: A róm. kath. és gör. kel. Karácsony, Husvét és Pünkösd első napjain; és déli 12 órától fogva ugyanezen ünnepek második napjain. Délelőtt 10 órakor kell bezárni az üzleteket a róm. kath. Urnapján és a gör. kel. Vízkereszt ünnepen; déli 12 órakor kell bezárni az üzleteket a róm. kath. és gör. kel. Újév napján.

5. §.

Az itt fel nem sorolt esetekben s minden egyéb kérdésben az üzleti záróráról szóló 1913. évi XXXVI. t. c. és a vasárnapi munkaszünetéről szóló 1891. évi XIII. t. c. rendelkezési irányadók s a jelen szabályrendelet ellen vétők az előbb hivatkozott törvény 10. §-ában jelzett mérvben, az ott felsorolt hatóságok által büntetendők.

Ujvidék, 1913. évi december hó 21-én.

Payerle Nándor,
főkapitány.

OLVASSUK AZ „UJVIDÉKI HÍRLAP”-OT.

Ingyen ráfizetés nélkül becsesél öreg használt gramfonlemezeket ujkara **Wagner „Hangszerkirály”** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. Címre ügyeljen.

RIPORTOK.

Asta Nielsent, Psilandert — hiába minden okoskodás — nem lehet népszerűtlenné tenni. A mozivászonon is van művészet, s a vászon legnagyobb művésznője mégis csak *Asta Nielsen*.

Majd elvállik, hogy sikerül-e a legujabb csillagnak: *Xenny Weisse* nek ezt a népszerűséget csak részben is elérni?

A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyesületének áldásos működése közismertes. *Mindenkinek eminens érdeke, hogy biztosítsa magát.* Ha ezt elmulasztja, akkor valóban nem érdemes arra, hogy a társadalom segítsen rajta.

Melyik iparos, kereskedő vagy munkás az, ki a rokkantságáért vagy nyugdíjazásáért ne tudna 20—30 fillért megtakarítani. Alig hiszem, hogy akár egy is lenne ilyen. Bizonyára nem 20—30 fillér az az összeg, melyet mindenki elkölt hetenkint haszontalanságra. *De ne tegye azt, hanem azzal az összeggel biztosítsa magát öregségére.*

A városháza elég tágas közgyűlési kistermében vasárnap d. e. *mintegy 30 tanfőru gyűlt össze* abból a dícséretes célból, hogy megalakítsák az „Ujvidéki Pedagógiai Társaságot“.

A tanügyi kör ez alkalommal nem alakult meg, mert a helybeli tanfőruak tekintélyes számának csak kis hányada érdeklődött a megalakítandó kulturegyesület iránt. A további lépések megtétele végett egy előkészítő bizottság küldetett ki.

Neven N. N.; Dr. N. vagyok. Ennek a kölesönös bemutatkozásnak tanuja voltam vasárnap, a pedagógiai kör alakulóközgyűlésén. *Mind a két tanfőru évek hosszú sora óta itt működik Ujvidéken. Most találkoztak először.* Kölesönösen bemutatkoztak. Rövid diskurzust folytattak. Sajnálataknak adtak kifejezést, hogy eddig nem ismerték egymást.

Ezért is szükséges a Pedagógiai Kör. Hogy ne legyünk egymással szemben vadidegenek. Hogy értsük meg egymást. *Hogy az iskola és a tanügyi emberek súlyát tekintélyt emeljük.* Hogy az oktatásügy iránti érdeklődést felkeltsük és fokozzuk . . .

Megépül a dunai hid úgy halljuk, most már komoly a dolog. pályázatot is irnak ki, meg van hozzá minden feltétel, csak egy hiányzik. Ez a feltétel nem is olyan lényegtelen a pénz.

Ujvidék városának azonban még van hiánya egy dunai hid erejéig, melyre a jelenlegi viszonyok között legjobb lesz egy függő kölesön, melynek az a jó tulajdonsága is meg van, hogy csak addig függ a nyakunkon, amíg egy újabb függőkölesön a függőségétől meg nem szabadít bennünket.

Valahányszor a moziban egy szenzációs darab kerül bemutatásra, szokatlanul nagy az érdeklődés — a páholyok iránt.

Okuláskul ajánljuk az illetékes körök figyelmébe, hogyha ezentúl rászánjuk magukat újabb színház építésére, úgy építsék, hogy abban csak páholy és elsősor legyen. Mert, mi türes-tagadás, a mozielőadás is ér valamit, de fő a hely.

Városunk törvényhatósági bizottsága, kedden d. e. tartott rendkívüli közgyűlésén, *gróf Csisza István miniszterelnököt egyhangulag Ujvidék szab. kir. város díszpolgárai sorába iktatta.*

Tisztelettel hajlunk meg a törvényhatósági bizottság határozata előtt. *Ugy fogadjuk, mint komoly polgárok határozatát,* mellyel városunkkal szemben taunitott jóindulatáért és a parlamenti rend fentartásáért fejezik ki köszönetüket.

Az Ipartestületek Országos Szövetségének kezdeményezésére, mult vasárnap, az ország minden részében *tillakozó nagygyűlést tartottak az ország ipartestületei,* melyen a

munkásbiztosítás ellen felhozott panaszait memorandumba foglalták és az illetékes tényezők elé terjesztik.

A munkásbiztosítás mai rendszere nemcsak anyagilag vette igénybe a munkaadókat annyira, hogy annak szomorú visszahatása már mindenfelé érezhető, hanem a törvényben biztosított autonóm hatáskörnek egy politikai érdekszövetség kezébe juttatásával, *munkaadó és munkás között oly ellentétet teremtett,* mely az ipari munkához szükséges békés együttműködést kizárja.

Rip.

VIDÁM ESETEK.

Dohánydrágaság alatt. Feleség: Fiam, te ilyen költséges passziót, mint a dohányzás, nem engedhetsz meg magadnak.

Férj: Gondolod, hogy ezután takarékbba tesszük a pénzt?

Feleség: Azt nem, ezután majd én dohányzom.

Csendélet. Feleség: Te fiam megérdemelnéd, hogy aviatikus legyen belőled.

Férj: Te olyan nagy tehetségnek tartasz engem?

Feleség: Nem. De legalább egyszer ki-törnéd a nyakad.

Előzékenyen. — Aztán minél gyakrabban látogasson meg bennünket kedves Liptói ur.

Köszönöm, kezét csokolom nagyságos aszszonyom és mikor tetszenek itthon lenni.

— Nagyon ritkán.

Nyári bálon. — Gizike én magával eltáncolnék a világ végéig is!

— Igazán? Látja, Karesi, akkorára talán meg is tanulna táncolni.

A drága hangszer. Hadnagy (az önkéntes iskolában): Mondja meg Kohn, hogy melyik hangszert tartja maga a legdrágábbnak.

Kohn: Én khérem o khotono bandát.

Ki ő? — Tudod-e ki ő?

— Ha nem tudnám, majd meglátnám Vajda fotografus kirakatában, mert ott minden valamire való ujvidékivel megismerkedni lehet.

Felsőbb lányok. Tanár: Kisasszonyok, ki tud egy olyan esetet mondani, amely a testek felhevülését idézte elő.

A lányok hallgatnak.

Nelly (pirulva áll föl): A szerelem, tanár ur!

Vadházások között. Nő: Édesem, mikor vegyük fel már mi az esküt?

Férj: Most? Nem olvastad, már az új páspök is letette.

A kura. Elvéte olyan emberekkel is találkoztunk már, akik tul vannak a nyaraláson és hazajöttek a fürdőzésből. Egy ilyen leszűretelt férj hozta meg az első fürdő-anekdótát.

— És miféle kurát tartottatok? — kérdezte a társaságból valaki.

— Én soványító kurát tartottam — felelte a férj a feleségem pedig fejkurát.

— Hát az milyen?

— Minden nap más kalapot tett a fejére.

Mézeshetek. Egy fiatal pár automobilon indult el nászutra. Amikor hazajöttek, egy ismerőse megkérdezte a férjet:

— Hol töltötték a mézesheteket?

— Egy nagyszerű automobilon indultunk el. Az automobilt a feleségem apja bocsajtotta a rendelkezésünkre. . . .

— De hol töltötték a mézesheteket?

— Hatvan kilométert haladtunk óránként.

— De hol töltötték a mézesheteket?

— Én egyik kezemmel kormányoztam, a másikkal átölelve tatotam a kormányzomyomat.

— De hát az ördögbe is! Hol töltötték a mézesheteket?

— Hogy kérdezhet ilyet?.. A kórházban!

Közgazdaság.

Mozgalom az állandó kiállítási csarnok létesítése érdekében.

A magyar iparnak nincsen lelkesebb istápolója, szószólója, mint Gelléri Mór, aki negyven esztendőnél régebben küzd, fáradt szóval és írásban a magyar ipar virágzásba hozatalán. Minden érzése, minden gondolata a magyar ipar fellendítése körül forog és ujabbnál újabb ötletekkel, gondolatokkal szolgálja az eszmét, aminek érdekében egy emberöltő óta munkálkodik.

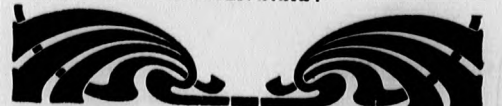
Egyik igen szép eszméje az árumintavásár és az ezt magába foglaló állandó kiállítási csarnok létesítése. Mintha álmodt volna, elmondja, hogy milyen lesz az állandó kiállítási csarnok, amely szerinte a tervezett budapesti világkiállítás előtt öt-hat évvel fog léte-sülni. Elmondja azt is, hogy mennyibe fog kerülni, kik adják hozzá a szükséges összeget. Az állam mennyivel járul hozzá, kinek az első díjat nyert terve alapján építik majd meg a hatalmas épületet. Még a helyet is megjelöli, ahol állni fog a vasvázás grandiózus épület, némileg mása a londoni kristálypalotának és az 1898-iki párisi kiállítás gépesarnokának.

Szerinte bazárszerűen, irodahelyiségekkel körülvéve épül fel a magyar ipar fejlettségét feltüntető épület, ahol kétszobás irodahelyiségek lesznek, legalább is 120. Lesz egy közös iroda is, ahol egy íróasztalt és irományszekrényt kap minden bérlő, akik természetesen ügynökök és akik 100—150 koronánál nagyobb bért nem tudnak fizetni. És ebben a monumentális épületben évenként egy nagy általános árumintavásárt rendeznek, állandó mintatárt tartanak és szakkiállításokat eszközölnék.

Kétségtelen, hogy a magyar ipar fellendítése érdekében kívánatos volna, hogy e szép eszme minél előbb megvalósuljon, de tekintettel a jelenlegi gazdasági helyzetre, egyelőre legalább absolute semmi kilátás nincs arra, hogy egy állandó kiállítási árucarnok létesülhessen. Maga az eszme azonban mindenesetre megfontolandó és annak megvalósítása kedvezőbb gazdasági viszonyok beálltával újból is aktuális lehet.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a lap kiadóhivatala!

ELVESZETT

egy gyémántfüggő!! A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül. A függő a rendőrkapitányságnál adandó át. 3-3

Szabályrendelet

Ujvidék szab. kir. város területén közlekedő járműveknek jelzőtáblával és lámpával való ellátásáról.

1. §.

Ujvidék sz. kir. város területén közlekedő minden fuvarozó és teherszállító jármű jobb oldalán megerősítendő és a tulajdonos nevét és lakhelyét (utca és házsám) olvashatóan feltüntetendő magyar nyelvű jelzőtáblával látandó el. Ha a tulajdonos több járművel rendelkezik, a táblán azok folyószáma is feltüntetendő. Kivételt képeznek a számozott bérkocsik és a könnyű magánfogatok.

2. §.

A város területén közlekedő minden járműnek a sötétség beálltával meggyújtott lámpával (szánnak csengővel) kell ellátva lennie.

3. §.

Ezen szabályrendelet ellen vétők kihágást követnek el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 5 napig terjedhető elzárással büntetendők.

4. §.

A kihágás felett ítélkezik: I. fokon: a rendőrfőkapitányság, II. fokon: a városi tanács, III. fokon: a m. kir. belügyminiszter.

5. §.

A jelen szabályrendelet alapján kiszabott és befolyó pénzbüntetések az 1901. évi XX. t.-c. 23 §-ában jelzett célokra fordítandók.

6. §.

Ezen szabályrendeletben foglalt intézkedések ellenőrzésével a városi mérnöki hivatal és a rendőrkapitányság bizatik meg.

Ujvidék sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala 1913. évi február hó 18-án.

Payerle Nándor,
főkapitány.

Petrőcz község előljáráóságától.

2210. szám./kig. 1913.

Kutfurási hirdetmény.

Petrőcz község (Bács Bodrog vármegye) a község belterületén egyelőre egy artézi kutfurási munkalatát óhajtja biztosítani.

Felhívja ennél fogva a munkalatot elnyerni óhajtó kutfuró vállalkozókat, hogy vonatkozó ajánlatukat a községi előljárárságnál 1913. évi január hó végéig nyujtsák be.

Vállalkozók felkérletnek ajánlatukban a furási egységárákon felül, az összes szükséges talaj- és felületmennyi anyagárákra nézve is részletesen kiterjeszkedni.

Megjegyezzük, hogy községünk közelében Futtakon, Ujvidéken és Palánkán vannak igen sikerült felszökő és bőséges vizet szolgáltatató artézi kutak.

Kelt Petrőczön, 1913. december hó 1-én.

Benyács Simon
jegyző.

Dudás Pál
bíró.

Telefon 134.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEBHERZ KÁROLY
UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxuszanók, a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig, állandó nagy raktára.

30-52

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. Ujvidék—Vukovár

Péntek ki-vételével naponta	Állomások	Péntek ki-vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dunabökény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasut	é. 6:50

A felszámolt temerini tejszövetkezet végeredmény - kimutatása.

BEVÉTEL	Végeredmény-kimutatás		KIADÁS
	K		K
Készpénzben	1314.22	135 tagnak 268 üzletrész után kifizetett üzletrészenként K 20.57	5512.76
A szövetkezet vagyont képező ház és összes felszerelések eladási árért	4200.—	Apró kidásokért	1.46
	5514.22		5514.22

Temerin, 1913. december 15.

Fischler Nándor
felszámoló.

Kovács Ferenc
felszámoló.

A Kovács (Récsei) szálloda helyiségeiben

f. hó 26., 27. és 28 án délután 5 órakor és este (uzsonai és estei)

nagy katonai hangverseny

tartatik, a 68-ik gyalogezred zenekara által.

Kitünő ételekről és italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG
és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

EGGER mell-pasztillái
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadoboz 50 fill.

Kapható gyógyszertárakban és drogeriákban.

ÉLJEN!

Egger mellpasztilla csak-hamar meggyógyít!

Gyár és fősztéküldési hely: **EGGER A. FIA** cs. és kir. udvari szállító **BÉCS.**

Kapható: **Ujvidéken:** Grossinger János, Herzog István, Illin Dusan, Nenadovits Vladisláv és Vuits János gyógyszerházában és Klein Oszkár drogeriájában.

Bács-Szenttamáson: Barakovich L. és Jasnits G, István gyógyszerházában.

Péteváradon: Brodski Sándor gyógyszer. — **Titelen:** Markovits János gyógyszer.

8-14

GRAND HOTEL ESPLANADE • NAGY • SZÁLLODA

BUDAPEST, III., Zsigmond-u. 38-40.
TELEFON 130-35.

6 perenyire a nyugati és déli vasut pályaudvaroktól.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben.

Rózsadomb parkos (tövében). — A modern technika legújába vívmányának alkalmazásával teljesen újonnan épült

hat emeletes szálloda

250 szobával.

Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás. Lifttek, külön olvasó-, társalgó- író-szobák stb.

Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autójáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. Morsékoló polgári árak. Uri és női fodrász a házban.

Szíves pártfogást kér

Pallai Miksa, igazgató tulajdonos.

2-10

A legolcsóbb és leghatásosabb Hashajtószer.

Minden hasonló készítménynél előnyösebbek ezek a pilulák, mindenféle káros elemtől mentesek, legnagyobb eredménnyel járnak altesti betegségeknek, könnyű hashajtók, vértisztítók, minden gyógyszernél kedvezőbbek és amellet teljesen ártalmatlanok. Amennyiben a

(Legújabb Erzsébet-labdacsok.)

DUGULÁSOKAT

megakadályozzák — melyek a legtöbb betegséget okozzák — gyermekeknek is nagyon ajánlatosak.

Egy 15 drb. pilulát tartalmazó skatulya ára 30 fillér, 8 skatulyát tartalmazó nagyobb doboz (120 pilula) ára 2 korona.

2-45 K előleges beküldésénél bérmentve küldöm a pilulákat.

FIGYELMEZTETÉS! Utánzásoktól mindenki óvakodjék. Kérjünk „Philipp Neustein-jéle pilulákat”. Csak akkor valódi, ha minden skatulya és a szállítólevél piros-fekete színű törvényes védjegyükkel („Heil. Leopold”) és cégnevünkkel („Philipp Neustein's Apotheke”) van ellátva. Biróságilag védett esomagolásaink cégjegyünkkel vannak jelölve.

Ujvidéken kapható:

Nenadovits V., Grossiger J. és Herzog I. gyógyszerárában.

Philipp Neustein gyógyszerárára

(Heil. Leopold),
WIEN, I., Plankengasse Nr. 6.

1-10

A legdrágább és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség újonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

52-52 3-3

Felhivatnak ennél fogva mindazon szülők, kiknek ily 14-25 éves siketnéma leányuk van és ennek felvételét óhajtják, hogy ebbeli szándékukat a városi tanácsnál (II. em. 42. sz. alatti) jelentésék be.

Ujvidék, szab. kir. város tanács, 1913. évi november hó 29-én.

dr. Demetrovits Vladimir s. k. kir. tanácsos, polgármester.

Ujvidék legnagyobb férfi-, női- és gyermekruha áruháza

KAPAMACSIJA J. ISTVÁN

Kossuth Lajos utca 25. Az őszi és téli időnyre ajánlja Ujvidék és környéke nagyérdemű közönségének rendkívül nagy raktárát **úri-, férfi-, női- és gyermekruhákban**; különösen hölgyek részére a legszebb párisi és berlini újdonságokat ranglan paletok és sport-jaquetekben, a legdivatosabb valódi angol és skót szövetelekben. Az árak a legjutányosabbak. Olcsón és nagy mennyiségben sikerülvén árukat beszerezni, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy **olcsóság** tekintetében is minden igényt kielégíthetek.

TANULÓK és IPAROSOK különösen engedelményben részesülnek. A nagyérdemű közönség saját érdekében cselekszik, ha szükségletét ezen rendkívül gazdag választékú áruhazból szerzi be, ahol a legjobbat, legszebbet és legolcsóbbat vásárolhatja.

17— Cégem nem tévesztendő össze a helybeli Kapamacsija és Bondi céggel.

SIROLIN „ROCHE“-t használjunk légzőszerveink védelmére

Mi a Sirolin „Roche“?

A Sirolin „Roche“ oly gyógyszer, amely tudományos alapon jól emészthető, nem izgató Guajacolesapadékból állítatik elő és a Guajacolinak csak jótékony hatású alkotórészeit tartalmazza. Czészterű összetételű és kitűnő mellékhatásai mellett, kiűnő ízű és étvágygerjesztő is lévén, az összes orvosok rokonszenvét megnyerte.

Ki használja a Sirolin „Roche“-t?

Mindenki mint óvatossági kurát a légzőszervek megbetegedése ellen. **Köhögések** és olyanok, akik krónikus tüdőhurutban szenvednek. **Tüdőbajok** és asztmatikusok megkönynyebülésű és étvágygerjesztésű. **Influenzások** javulás és erősödés czéljából. **Skrofulások**, mirigydagadt gyermekek szem- és orrhurutosok, hörghurutosok elkerülésként használhatják.

Mi a Sirolin „Roche“ hatása?

A Sirolin „Roche“ megrövidíti a gyógyulást elősegíti a váladékeltávolítást, megszüntet köhögéssingert, éjjeli izadást és láz, a légzőszerveknek ellenálló erőt ad. Fenti tulajdonságai folytán óvatossági kurákra van predestinálva. A Sirolin „Roche“ elősegíti az emésztést és ezzel javítja az erőállapotot, gyarapítja a testsúlyt és a jó közérzést.

A gyógytárban határozottan Sirolin „Roche“-t kérjünk és gondunk legyen arra, hogy házigyógytárunkból sohasem hiányozzék egy üveg Sirolin „Roche“.

5-5

101

